

Förslag på byggblock

Indexering

Ändringslogg

Version	Datum	Ändringar	Ansvarig
v0.1	5 nov	Dokumentmall skapat	Kenneth
V0.2	16 nov	Dokument anpassat till indexering	Susanna
V 0.3	23 nov	Dokumentet utökat	Susanna
V 0.4	24 nov	Dokument kompletterat, justerat efter synpunkter	Susanna

Sammanfattning

Syftet med Indexering är att ge användaren en tydlig översikt avseende vilken information som är tillgänglig och under vilka förutsättningar informationsåtkomst är möjlig hos/mellan en eller flera parter i det digitala ekosystemet.

Detta åstadkommer vi genom

- Att definiera var informationen finns
- Att definiera vilka som har åtkomst till informationen
- Att definiera under vilka förutsättningar informationen är tillgänglig

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och motiv.....	4
1.1 Business model Canvas – Värdeerbjudande	4
2. Begrepp	5
3. Befintliga lösningar	6
4. Förslaget belyst ur olika perspektiv	7
4.1 Värde-/nytta	7
4.2 Juridiskt.....	8
4.3 Organisatoriskt/verksamhetsmässigt.....	8
4.4 Semantiskt	8
4.5 Teknisk.....	9
5. Intressenter	9
5.1 Berörda aktörer	9
5.2 Berörda roller.....	9
5.3 Byggblock.....	9
6. Förslag på leverabler	10
7. Potentiell nytta	10
8. Förslag på genomförande.....	11
8.1 Förslag på genomförande	11
8.2 Förslag på färdledare	11
8.3 Förslag på deltagande organisationer.....	11

1. Bakgrund och motiv

För att skapa förutsättningar för att kunna genomföra informationsutbyte är det nödvändigt att aktörer har kunskap om vart den information, som de har behov av, är tillgänglig. För aktörerna som använder informationen är det av betydelse att ha insikt om vem som ansvarar för och har ägarskap till informationen (källans ursprung). För aktören är det även betydelsefullt att förstå vad informationen betyder/innebär.

Byggblocket Indexering primära uppgift är att kunna tillhandahålla förutsättningar för att aktörer inom det digitala ekosystemet (informationsproducent och informationskonsument) ska ha relevant kunskap om vart information, data, uppgifter återfinns – detta för att informationen ska kunna användas ändamålsenligt i den kontext som uppfyller användarens behov, detta ska ske både rättssäkert och med rätt grad av säkerhet.

Förekomst av indexering och dess olika typer är drivet av vilket behov som användaren har inom ramen för sitt ansvarsområde, byggblocket Indexering är därför förutsättningsskapande till sin natur för aktörer i dess omgivning. Aktörerna kan vara offentliga och de kan vara privata – det som styr är att de agerar och bidrar inom den offentliga sfären. Den kunskap som behöver byggas upp för att Indexering ska uppfylla sitt syfte är bland annat:

- Kunskap om information
- Kunskap om aktörer
- Grad av tillförlitlighet, information och aktör
- Grad av transparens, aktör som använder och som potentiellt ska använda

1.1 Business model Canvas – Värdeerbjudande

Uppdraget har gjort ett första utkast avseende värdeerbjudande, denna är i ett bearbetningsstadium och bör tolkas utifrån det – innehållet kan därför komma att förändras över tid.

Business model: Indexering Definition:				ID datum: 2020-05-14 Version: 0.1 Användning: Skatteverket
Nyckelpartners Offentliga aktörer - Skatteverket - Skatteverket - DigiD Privata aktörer	Nyckelaktiviteter Tillgängliggöra skyddsvärde - identifiera, definiera - sammanställa	Värdeerbjudande Skapa förutsättningar för en gemensam utrustning, som möjliggör ett rättssakerstillsägelse tillgängliggörande av information med tillhörande lämplig grad av rättssakerhet. Så småningom ska flera aktörer kunna tillämpa strukturen för att tillgängliggöra sig information som ännu inte har flera myndigheter/gör tillgängliga organisationer. # Legalitetsprincip # Finalitetsprincip Skyftet är att ge användaren en tydlig översikt avseende vilken information som är tillgänglig och under vilka förutsättningar informationen lämnas ut. Innehåll är möjlig hos/finnas en eller flera parter inom det digitala ekosystemet.	Kundrelation Indirekt kontaktyta gentemot medborgare/företag	Kunder och kundsegment Tillhandahållare av tjänster: - Myndigheter - Kommuner - Privata aktörer Myndighetssamarbeten: - Verksamhet Användare: - Företagare (fysisk person) - Företag (juridisk person) - Ombud (legalt och/eller tekniskt)
	Nyckelresurser - Juridisk kompetens - Verksamhetsförhållanden		Kanaler Kunden miljö Myndighetssamarbeten miljö Myndighetssamarbeten miljö	
Kostnader Viss central kostnad - stor andel ligger dock hos producenter och konsumenter		Värde/Nytta - Rättssakerhet - Rättssakerhet Användbarhet/spårbarhet Omfattning är beroende av användning av producenter och konsumenter		

2. Begrepp

Begrepp	Definition	Källa
Policyområde	Område definierat utifrån lagstiftning, förordning EU-nivå	SDG
Informationskonsument	Den aktör som tillhandahåller tjänster/gränssnitt gentemot slutanvändare, användaren kan vara i form av medborgare, företag, organisation som använder olika typer av indexeringstjänster	Egen
Informationsproducent	Den organisation som tillhandahåller/ansvarar	Egen

	för information som uppfattas som lämpliga för att omfattas av indexering.	
Användare	Medborgare eller företag som använder tjänster/produkter som tillhandahålls av aktörer inom den offentliga sektorn	Egen
Aktörer	Informationsproducent eller informationskonsument inom den offentliga sfären	Egen

3. Befintliga lösningar

Idag finns det, inom den offentliga sfären¹, ett antal olika systemspecifika lösningar (inom olika policyområden såsom Hälsa, Företagande, Utbildning mfl) för att kunna hantera de olika aktörernas behov av information för att fullgöra sina åtaganden. Inom ramen för var och en av dessa lösningar har det skapats unika förutsättningar för att identifiera vart aktuella informationsmängder finns tillgängliga.

¹ Offentlig sfär definieras i detta sammanhang såsom motsvarande de policyområden som finns definierade i SDG förordningen

4. Förslaget belyst ur olika perspektiv

4.1 Värde-/nytta

Organisatorisk effektivitet och varsamhet med skattemedel är viktiga politiska argument som förslaget av byggblock möter.

- Behovsbaserad informationsåtkomst
 - Olika aktörer har olika behov, som både har särdrag men också likheter, genom att potentiellt tillgängliggöra funktionalitet i form av tjänster som samordnar informationsmängder i olika flöden utifrån aktörens behov så skapas möjlighet till nytta genom samordning.
 - Genom att utgå från aktörernas uttryckta behov säkerställs att utveckling och framtagande av tjänster genererar mervärde i den offentliga sfären.
- Kvalitet
 - Genom att identifiera och definiera vart informationen finns tillgänglig, i vilken form och under vilka förutsättningar som den är tillgänglig säkerställs att aktören får tillgång till relevant och användbar information som ger nytta i de tjänster som denne tillgängliggör
- Integritet
 - Integritet, både personlig och data, kommer att vara av särskild vikt inom ramen för indexering då det till stor del kommer att avse icke offentlig information men också offentlig information. Genom att strukturerat och systematiskt arbeta med att identifiera och definiera information och dess tillgänglighet kommer detta ge att möjlighet till spårbarhet² ökar och att tilliten till det digitala ekosystemet ökar.
- Förvaltningsbarhet

² Med spårbarhet avses i detta fall bla möjligheten att säkerställa att ingen förvanskning av information skett, här kan även urskiljas att det behöver vara möjligt att "stänga av" aktörer om missbruk av tjänster förekommer.

- Flexibilitet och snabbhet till förändring har uppmärksammats såsom drivande faktorer för att indexering ska generera nytta.
- Fler anslutna aktörer, primärt informationskonsumenter men också informationsproducenter driver behov av gemensamma indexeringslösningar.

4.2 Juridiskt

Förslaget på byggblock innehåller ett antal juridiska knäckfrågor som är generella och vars lösning kan bidra till andra i andra lösningar. Bl.a. finns frågor som:

- Identifiera vilka ändamål som är lagenliga att uppfylla med en indexeringslösning, i samband med detta uppstår rättsliga frågor avseende vilka kombinationer av informationsindex ska kunna vara möjliga
- Identifiera vilken/vilka registerlagstiftningar som blir aktuella för respektive organisation, i de fall registerlagstiftning saknas – utforma förslag på sådan. I denna fråga aktiveras även rättslig frågeställning om lagring, central eller distribuerad

4.3 Organisatoriskt/verksamhetsmässigt

Ansvar

- Fördelning av ansvar för utveckling/förvaltning av faktisk funktionalitet. Här behöver det fastställas vem som ansvarar för budget, drift och underhåll av dessa tjänster samt hur dessa ska hanteras inom ramen för den verksamhet som bedrivs
- Policyområden, en segmentering/indelning av logiskt sammanhörande index bör omhändertas. Detta för att underlätta fortsatt utveckling och utvidgande av antal index samt så ger en sådan uppdelning möjlighet att låta fristående projekt/initiativ utveckla indexfunktionalitet som senare övergår till och "absorberas av" byggblocket Indexering. Ett exempel på detta är tex fullmakter som förekommer i flera varianter beroende på vilken saklig grund som de upprättas inom.

4.4 Semantiskt

Ett byggblock för indexering behöver kunna hantera olika typer av index, detta eftersom att aktörernas behov är olika, beroende på vilket ansvarsområde de verkar inom.

- Framtagande av övergripande begreppsmodell för index, när det gäller informationsmodeller för specifika områden/behov så bör dessa utformas i samråd med den/de aktörer som uttrycker behovet.
- Identifiera och definiera informationsmängder (data/metadata) som är relevanta, utgå från de semantiska krav som anges inom ramen för grunddata

4.5 Teknisk

Byggblocket behöver bland annat kunna hantera följande typfall:

- Användaren har informationsbehov, där informationen finns hos ett stort antal möjliga informationskällor som håller samma information
- Användaren har informationsbehov, där informationen finns hos ett fåtal möjliga informationskällor som håller samma information
- Användaren har informationsbehov, vars aktualitet är högt värderad (både vad gäller åtkomst och tillförlitlighet)

Observera att genomgången av ovanstående perspektiv inte är uttömmande, det är insikter som i nuläget finns inom ramen för uppdraget, uppdraget har identifierat att en utökad behovsinsamling behöver genomföras för att säkerställa att "rätt" utveckling genomförs.

5. Intressenter

5.1 Berörda aktörer

Nytta av byggblocket ger nytta hos samtliga aktörer inom offentlig sektor, inkluderat privata utförare.

Nytta hos medborgare och företag kan inte uteslutas.

5.2 Berörda roller

Samtliga roller inom offentlig sektor kan på ett eller annat sätt beröras indirekt av byggblocket

5.3 Byggblock

Omkringliggande byggblock som berörs av/har beroende till byggblocket
Indexering

6. Förslag på leverabler

Byggblocket ska leverera:

2021

- Analys som omfattar:
 - behov
 - lösningsförslag
 - kostnad/nytta
 - införandeplan
 - risk- och konsekvensanalys
 - LOST-analys (legal, organisation, semantik, teknik)
- Legala förutsättningar utreda

2022

- Legala förutsättningar på plats
- Lösning som möter Mina ombuds behov finns
- Lösning som möter Mina ärendens behov finns

2023

- Etablering av förvaltning

7. Potentiell nytta

Förslaget till byggblock anses generera potentiella ekonomiska värden och nyttor för flera av de policyområden som återspeglar den offentliga sektorn. Värde uppstår successivt, ju fler aktörer som nyttjar indexering.

Effektområden som potentiellt aktualiseras vid tillämpning av indexering är följande:

- Enklare
- Effektivare
- Säkrare

8. Förslag på genomförande

8.1 Förslag på genomförande

En fördjupad omvärlds-/behovsanalys med utgångspunkt i behov, både hos informationskonsument och informationsproducent, samt kartläggning av befintliga system/sektorslösningar bör ge svar på om existerande lösningar har potential att kunna återanvändas/skalas upp eller om nya lösningar bör och kan etableras.

8.2 Förslag på färdledare

Idag är Skatteverket färdledande organisation, aktiva deltagare inom byggblocket Indexering ska/bör återspegla de policyområden som är föremål för analys.

Analysen kan och bör genomföras med en successiv breddning av involverade aktörer, detta med anledning av att respektive policyområde har unika förutsättningar som kan medföra begränsningar i möjlighet att tillämpa/anamma potentiella lösningar.

8.3 Förslag på deltagande organisationer

Skatteverket, eHälsa, Försäkringskassan, Kommuner (representeras av SKR?, Inera), DiGG,